

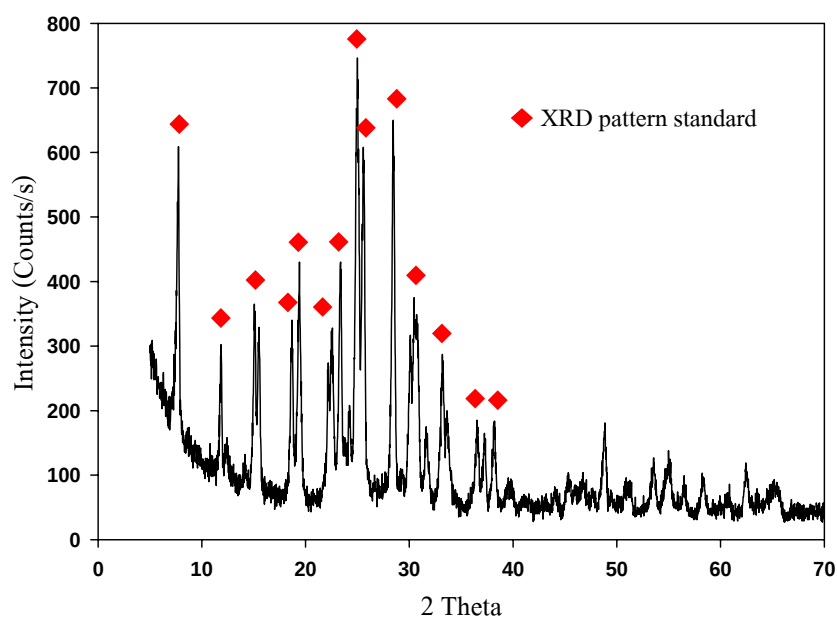
บทที่ 4

ผลการทดลองและวิจารณ์ผล

4.1 ผลการสังเคราะห์ซีโอไลต์ K/SUZ-4

การทดลองนี้เป็นการสังเคราะห์ซีโอไลต์ชนิด K/SUZ-4 ที่สัดส่วนเชิงโมลที่ $21.2\text{SiO}_2 : \text{Al}_2\text{O}_3 : 7.9\text{KOH} : 2.6\text{TEAOH} : 498.6\text{H}_2\text{O}$ ผ่านกระบวนการโซลเจลไฮโดรเทอร์มัล ที่อุณหภูมิ $150\text{ }^{\circ}\text{C}$ ความดันเริ่มต้น 1 บรรยากาศ ความเร็วในการกวนสาร 250 รอบต่อนาที เป็นระยะเวลา 4 วัน นำผลิตภัณฑ์ที่ได้มาวิเคราะห์โครงสร้างและลักษณะผลึกด้วยเครื่อง XRD

จากการนำซีโอไลต์ K/SUZ-4 ที่สังเคราะห์ได้มาตรวจสอบโครงสร้างผลึกด้วยเครื่อง XRD แสดงในภาพที่ 4-1 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ XRD pattern มาตรฐานของซีโอไลต์ K/SUZ-4 ซึ่งมีพีคหลักที่ตำแหน่ง 7.7, 11.8, 15.1, 23.5, 25, 26, และ 28.5 (Subbiah และคณะ, 2003) พบว่าซีโอไลต์ K/SUZ-4 ที่สังเคราะห์ได้ มีตำแหน่งพีคหลักตรงกับพีคมาตรฐาน จึงสรุปได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่สังเคราะห์ได้เป็นซีโอไลต์ชนิด K/SUZ-4

ภาพที่ 4-1 XRD pattern ของซีโอไลต์ K/SUZ-4 ที่สังเคราะห์ได้

4.2 ผลการสังเคราะห์ซีโอไลต์ Fe/SUZ-4

การทดลองนี้เป็นการศึกษาการสังเคราะห์ซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 โดยการแลกเปลี่ยนไอออนของซีโอไลต์ K/SUZ-4 ด้วยวิธี conventional ion-exchange กับสารละลายไอออน(II)คลอไรด์-เตตระไฮไดรด์ โดยปริมาณ Fe(II) ในสารละลายที่ 1, 3, 5, 8 และ 10 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก ศึกษาการแลกเปลี่ยนไอออนระหว่างซีโอไลต์ K/SUZ-4 กับ Fe(II) ด้วยเครื่อง AAS และศึกษาสมบัติทางกายภาพเชิงเคมีด้วยเครื่อง TGA, XRD, XRF, SEM/EDS, FT-IR และ Autosorb (BET surface area and Pore size)

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ปริมาณธาตุในสารละลายด้วยเครื่อง AAS

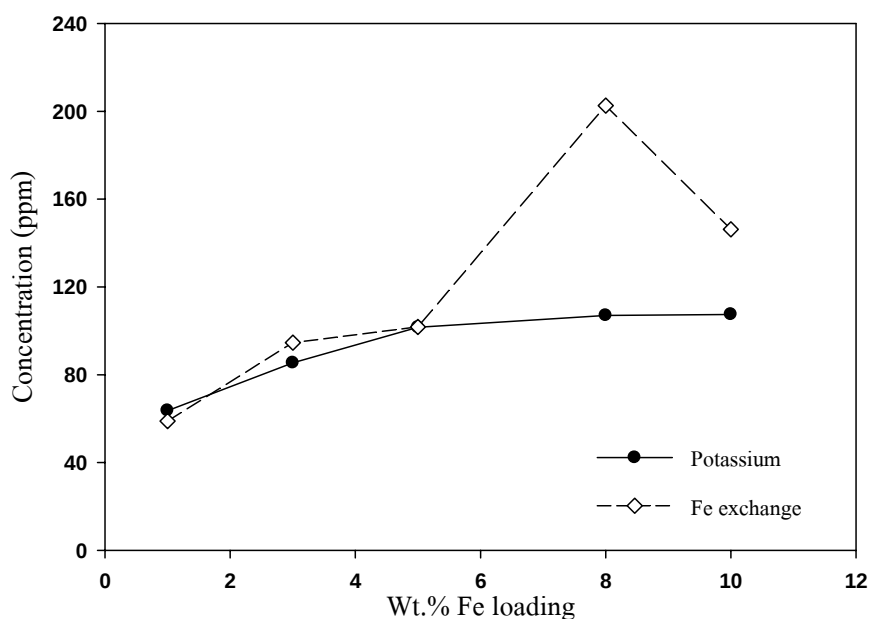
กระบวนการแลกเปลี่ยนไอออนด้วยวิธี conventional ion-exchange ระหว่างซีโอไลต์ K/SUZ-4 กับ Fe(II) ศึกษาโดยการหาปริมาณธาตุในสารละลายทั้งก่อนและหลังการแลกเปลี่ยนไอออน วิเคราะห์โดยใช้เครื่อง AAS ผลแสดงในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ปริมาณธาตุในสารละลายก่อนและหลังการแลกเปลี่ยนไอออน

ตัวอย่าง	ความเข้มข้นของธาตุในสารละลาย (ppm)							
	ก่อนทำปฏิกิริยา				หลังทำปฏิกิริยา			
	Fe	K	Si	Al	Fe	K	Si	Al
1%wt. Fe/SUZ-4	102.23	-	-	-	43.38	63.66	6.30	-
3%wt. Fe/SUZ-4	331.20	-	-	-	236.60	85.38	5.70	-
5%wt. Fe/SUZ-4	477.20	-	-	-	375.40	101.62	6.20	-
8%wt. Fe/SUZ-4	761.60	-	-	-	559.00	107.00	5.20	-
10%wt. Fe/SUZ-4	956.80	-	-	-	810.60	107.51	5.60	-

จากผลในตารางที่ 4-1 พบว่ามีปริมาณของซิลิกอนในสารละลายหลังทำการแลกเปลี่ยนไอออนเล็กน้อย แต่ไม่พบการสูญเสียอะลูมิเนียมของซีโอไลต์ในสารละลาย จากการศึกษการแลกเปลี่ยนไอออนพบว่าเกิดการแลกเปลี่ยนไอออนขึ้นระหว่าง Fe^{2+} กับ K^+ จริง โดยสามารถสังเกตจากปริมาณของโพแทสเซียมที่เพิ่มขึ้น และปริมาณโลหะเหล็กที่ลดลงในสารละลายหลังทำ

ปฏิกิริยา ซึ่งปริมาณของธาตุโพแทสเซียมในสารละลายเพิ่มขึ้นตามปริมาณ wt.% Fe loading ที่เพิ่มขึ้น และเริ่มคงที่ที่ 5 wt.% Fe loading แสดงในภาพที่ 4-2 ซึ่งเป็นจุดอิมิตัวของการแลกเปลี่ยนไอออน จากการศึกษาผลของ Fe exchange ในซีโอไลต์ K/SUZ-4 พบว่าเกิด Fe exchange อยู่ 2 ลักษณะกล่าวคือ การแลกเปลี่ยนไอออนระหว่าง Fe^{2+} กับ K^+ ในโครงสร้างของซีโอไลต์และเกิดการฝังตัว (Impregnate) ของโลหะเหล็กในซีโอไลต์

ภาพที่ 4-2 ปริมาณความเข้มข้นของโพแทสเซียมในสารละลาย

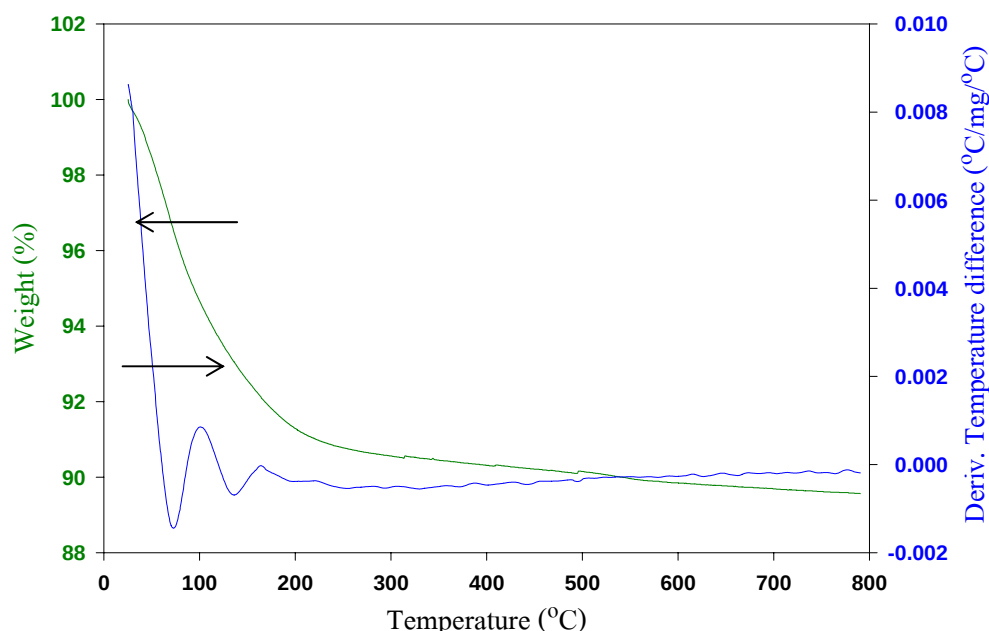
4.2.2 ผลการวิเคราะห์สมบัติทางความร้อนด้วยเทคนิค TGA

การวิเคราะห์สมบัติทางความร้อนของซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 เพื่อศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิต่อโครงสร้างของซีโอไลต์ และหาอุณหภูมิในการเผาไหม้ที่เหมาะสม วิเคราะห์ด้วยเครื่อง TGA โดยนำ 10 wt.% Fe/SUZ-4 ที่ผ่านการอบที่อุณหภูมิ 120 °C มาศึกษาสมบัติทางความร้อนภายใต้สภาวะป้อนอากาศ (Zero air) ศึกษาน้ำหนักที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อได้รับความร้อนเปรียบเทียบกับอุณหภูมิ ผลแสดงในภาพที่ 4-3

จากการศึกษาพบว่าช่วงอุณหภูมิประมาณ 50-200 °C มีการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการคายซับน้ำทางกายภาพบนกรุปพูนของซีโอไลต์ และที่อุณหภูมิสูงกว่า 200 °C

น้ำหนักของซีโอไลต์จะลดลงอย่างช้าๆ ซึ่งเป็นการคายซับของน้ำและสารระเหยภายในรูพรุนของซีโอไลต์ และน้ำหนักเริ่มคงที่ที่อุณหภูมิประมาณ 350 °C ขึ้นไป และในการวิจัยนี้จึงเลือกอุณหภูมิที่ 350 °C เป็นการเผาสาร

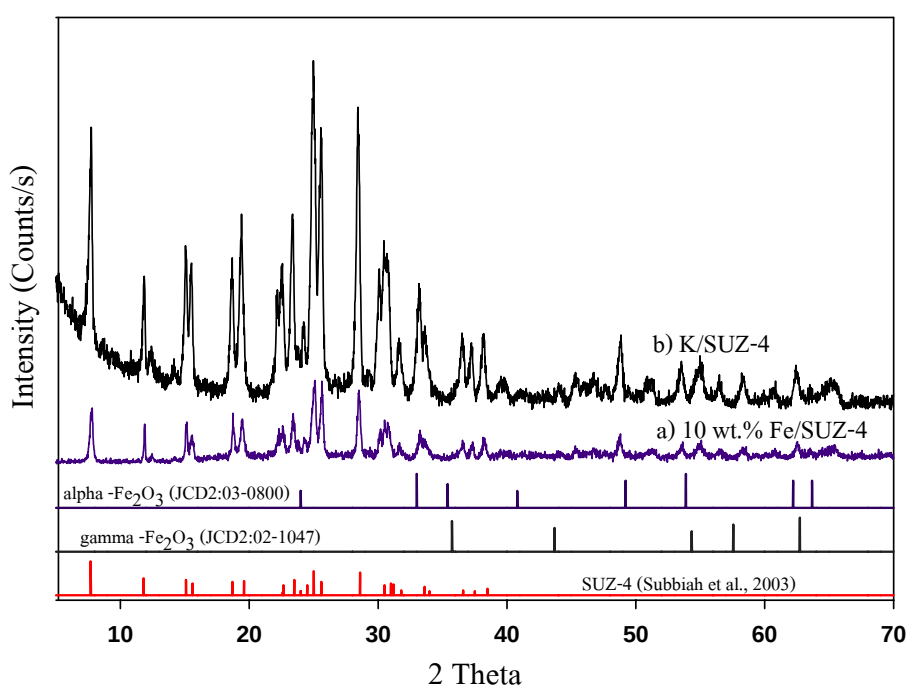
การศึกษาค่า Derivative temperature difference ของซีโอไลต์ 10 wt.% Fe/SUZ-4 พบว่าเกิดฟีกที่อุณหภูมิ 100 °C และ 165 °C โดยฟีกที่อุณหภูมิ 100 °C เป็นการคายซับน้ำของซีโอไลต์ และฟีกที่อุณหภูมิ 165 °C เป็นการสลายตัวของคลอไรด์ (dehydrochlorination) Lazar และคณะ (1995) รายงานว่าไอรอน(II)คลอไรด์จะเกิดการสลายตัวของคลอไรด์เป็นไอรอน(III)ออกไซด์ที่อุณหภูมิ 147 °C และเปลี่ยนเป็นไอรอน(III)ออกไซด์โดยสมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 347 °C จากภาพที่ 4-3 ไม่ปรากฏฟีกการเปลี่ยนโครงสร้างของไอรอนออกไซด์ เนื่องจากปริมาณ iron content ในซีโอไลต์มีค่าน้อยมาก (แสดงในตารางที่ 4-2) ทำให้เครื่องไม่สามารถตรวจสอบได้ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาของ Anunziata และคณะ (2004) พบว่าที่อุณหภูมิประมาณ 300 °C เกิดการเปลี่ยนเฟสของเหล็กออกไซด์เป็น $\gamma\text{-Fe}_2\text{O}_3$ ที่อุณหภูมิ 300–400 °C เกิดเป็นเฟสผสมของ $\gamma\text{-Fe}_2\text{O}_3$ และ $\alpha\text{-Fe}_2\text{O}_3$ และที่อุณหภูมิ 500 °C ขึ้นไปเป็นการเปลี่ยนเฟสจาก $\gamma\text{-Fe}_2\text{O}_3$ เป็น $\alpha\text{-Fe}_2\text{O}_3$ โดยสมบูรณ์

ภาพที่ 4-3 ผลการวิเคราะห์ของ 10 wt.% Fe/SUZ-4 ด้วยเครื่อง TGA

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ด้วยเครื่อง XRD

การวิเคราะห์ชนิดผลึกของซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 เปรียบเทียบกับซีโอไลต์ K/SUZ-4 ผลแสดงในภาพที่ 4-4 พบว่าการแลกเปลี่ยนไอออนกับโลหะเหล็กไม่ส่งผลทำให้ชนิดของซีโอไลต์เปลี่ยนแปลง โดยมี XRD pattern ตรงกับ XRD pattern ของ K/SUZ-4 แต่ไม่ปรากฏฟีกของไอรอนออกไซด์ (Fe_2O_3) ปรากฏอยู่ในโครงสร้างของซีโอไลต์ SUZ-4 อย่างไรก็ตาม อาจมีไอรอนออกไซด์เกิดขึ้นในโครงสร้าง แต่เนื่องจากปริมาณของ Fe exchange ในซีโอไลต์มีค่าน้อยมาก (< 2wt.%) ซึ่งเกินความสามารถที่เครื่อง XRD สามารถตรวจสอบได้ (Chen และคณะ, 2000)

ภาพที่ 4-4 XRD pattern ของ ซีโอไลต์ K/SUZ-4 และ 10 wt.% Fe/SUZ-4

4.2.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของธาตุด้วยเครื่อง XRF

การวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 เพื่อศึกษาผลการแลกเปลี่ยนไอออนของซีโอไลต์ K/SUZ-4 กับโลหะเหล็กที่เปอร์เซ็นต์การโหลด (% Fe loading) 1 3 5 8 และ 10 wt. % ผลแสดงในตารางที่ 4-2 พบว่าสัดส่วนโดยโมลซิลิกอนต่ออะลูมิเนียม (Si/Al) ของ Fe/SUZ-4 อยู่ในช่วงประมาณ 7-8 และปริมาณ iron content ในซีโอไลต์เพิ่มขึ้นตาม wt.% Fe

loading ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ปริมาณธาตุในสารละลายด้วยเครื่อง AAS (แสดงในภาพที่ 4-2) โดยที่ 8 wt.% Fe/SUZ-4 มีปริมาณ iron content มากที่สุดที่ 0.14 wt.% การคำนวณ Fe exchange level สามารถคำนวณได้จากสมการที่ (4-1) (Long และ Yang, 1999)

$$2 \times \frac{[\text{number of iron ions}]}{[\text{number of aluminum ions}]} \times 100 \quad (4-1)$$

พบว่าซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ที่สังเคราะห์ได้มี Fe exchange level ค่อนข้างต่ำ โดยอยู่ในช่วง 20-30% เมื่อเปรียบเทียบกับกับงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าให้ค่า Fe exchange level ใกล้เคียงกัน โดย Subbiah และคณะ (2003) รายงานว่า 1.3 wt.% Fe/SUZ-4 (Si/Al = 5.3-6.0) ให้ค่า Fe exchange level ที่ 28 %

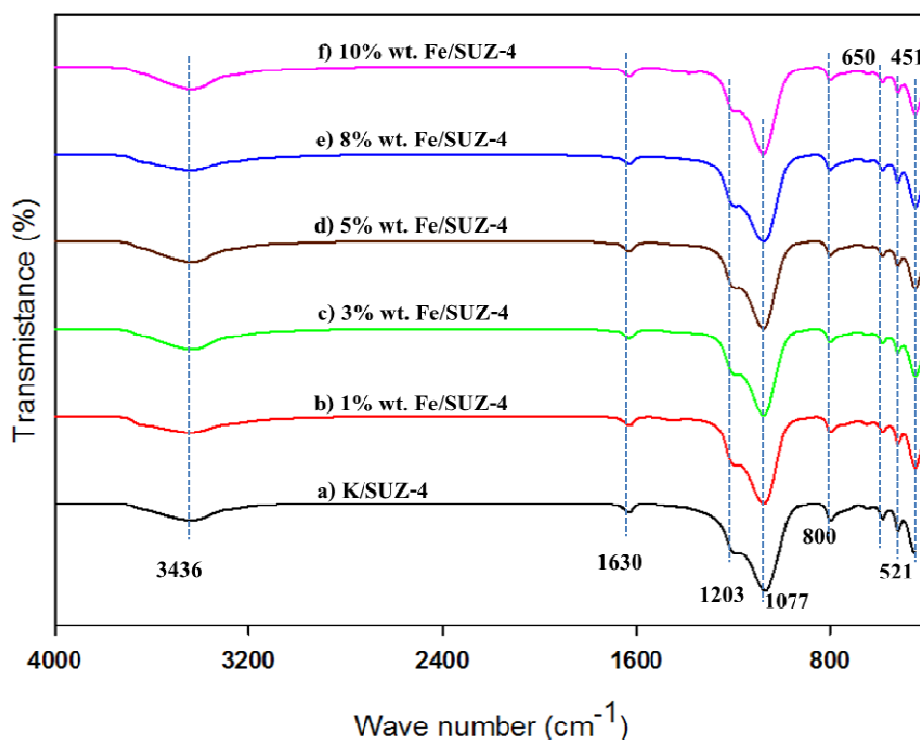
ตารางที่ 4-2 ปริมาณองค์ประกอบของธาตุในซีโอไลต์ SUZ-4 และ Fe/SUZ-4

Sample	Iron content (wt.%)	Si/Al	Fe/Al	Fe exchange level (%)
K/SUZ-4	-	7.05	-	-
1 wt.% Fe/SUZ-4	0.85	8.27	0.10	20.33
3 wt.% Fe/SUZ-4	0.94	7.47	0.11	21.12
5 wt.% Fe/SUZ-4	1.18	7.60	0.14	27.08
8 wt.% Fe/SUZ-4	1.40	7.39	0.15	30.26
10 wt.% Fe/SUZ-4	1.18	7.86	0.14	27.41

4.2.5 ผลการวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันด้วยเครื่อง FT-IR

การศึกษาหาหมู่ฟังก์ชันของ Fe/SUZ-4 ที่ wt. % Fe loading ต่างๆ กัน วิเคราะห์โดยอาศัยการดูดกลืนคลื่นแสงที่แตกต่างกันของแต่ละโมเลกุล โดยกระทำในช่วง Wave number 4,000 – 400 cm^{-1} ผลแสดงในภาพที่ 4-5 พบว่าการแลกเปลี่ยนไอออนของซีโอไลต์ K/SUZ-4 กับโลหะเหล็กไม่ส่งผลทำให้หมู่ฟังก์ชันของซีโอไลต์เปลี่ยนแปลง โดยเกิดพีคที่ความยาวคลื่นประมาณ 3,436 1,630 1,203 1,077 800 650 521 และ 451 cm^{-1} โดยพีคที่ตำแหน่ง 3,436 cm^{-1} เป็นหมู่ฟังก์ชันของ stretching Si-OH และดูดซับน้ำ (Jing, 2006) พีคที่ตำแหน่ง 1,630 cm^{-1} เป็นหมู่ฟังก์ชัน H-O-H bending vibration ของโมเลกุลน้ำ (Jing, 2006) พีคที่ตำแหน่ง 1,203 cm^{-1} และ 1,077 cm^{-1} การสั่น

แบบ asymmetric ของหมู่ฟังก์ชัน Si-O stretching vibration (Iwasaki และ Shinjoh, 2010) พีกที่ตำแหน่ง 800 cm^{-1} เป็นหมู่ฟังก์ชันของ Si-O และ Al-O stretching (Madejova และคณะ, 1999) พีกที่ตำแหน่ง 521 cm^{-1} เป็นการสั่นของหมู่ฟังก์ชัน Si-O-Al bending พีกที่ตำแหน่ง 451 cm^{-1} เป็นการสั่นของ Si-O-Si bending (Iwasaki และ Shinjoh, 2010) การพิจารณาเฟสของไอรอนออกไซด์ พบว่าไม่ปรากฏพีกของ $\gamma\text{-Fe}_2\text{O}_3$ และ $\alpha\text{-Fe}_2\text{O}_3$ โดยพีกของ $\gamma\text{-Fe}_2\text{O}_3$ จะพบที่ตำแหน่ง 445, 560 และ 635 cm^{-1} (Jing, 2006) และ $\alpha\text{-Fe}_2\text{O}_3$ จะพบที่ตำแหน่ง 650, 525, 440 และ 300 cm^{-1} (Huang และ Xu, 2001) เนื่องจากเพราะปริมาณของ Fe_2O_3 มีปริมาณน้อยมาก (แสดงในตารางที่ 4-2) ซึ่งเกินความสามารถที่เครื่อง FT-IR สามารถตรวจสอบได้ พีกที่ตำแหน่ง 650 cm^{-1} เป็นตำแหน่งของ $\alpha\text{-Fe}_2\text{O}_3$ ซึ่งเป็นตำแหน่งเดียวกับหมู่ฟังก์ชันซีโอไลต์ SUZ-4 จึงไม่สามารถทำการวิเคราะห์ได้

ภาพที่ 4-5 FTIR-spectra ของ a) K/SUZ-4 b) 1 wt.% Fe/SUZ-4 c) 3 wt.% Fe/SUZ-4
d) 5 wt.% Fe/SUZ-4 e) 8 wt.% Fe/SUZ-4 f) 10 wt.% Fe/SUZ-4

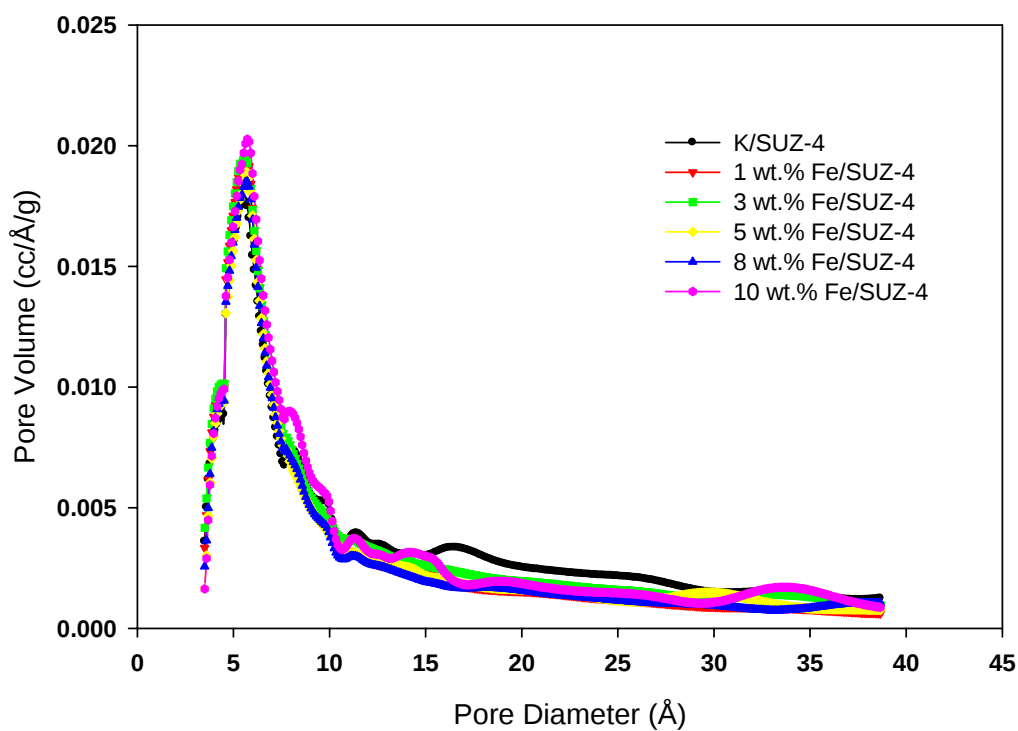
4.2.6 ผลการวิเคราะห์พื้นที่ผิว ปริมาตรรูพรุน ขนาดรูพรุนของ Fe/SUZ-4 ด้วยเครื่อง BET

ผลการศึกษาอิทธิพลของ Fe loading ในซีโอไลต์ SUZ-4 ที่มีผลต่อพื้นที่ผิว ปริมาตรรูพรุน และขนาดของรูพรุน วิเคราะห์ด้วยเครื่อง BET Nitrogen Adsorption ผลแสดงในตารางที่ 4-3 พบว่าการแลกเปลี่ยนไอออนกับโลหะเหล็กมีผลทำให้พื้นที่ผิวและปริมาตรรูพรุนในช่วง micropore ของซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 เพิ่มขึ้น โดยที่ 1 wt.% Fe/SUZ-4 ให้ค่าพื้นที่ผิวและปริมาตรรูพรุนในช่วง micropore มากที่สุดที่ $147.1 \text{ m}^2/\text{g}$ และ $0.0955 \text{ cm}^3/\text{g}$ ตามลำดับ และขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางรูพรุนของ Fe/SUZ-4 แต่ละ wt.% Fe loading มีการกระจายตัวในช่วงแคบ แสดงในภาพที่ 4-6 โดยมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางรูพรุนอยู่ในช่วง 5.6-5.7 Å

ตารางที่ 4-3 พื้นที่ผิว ปริมาตรรูพรุน และขนาดของรูพรุนของ Fe/SUZ-4

Sample	BET surface area (m^2/g)	External surface area ¹ (m^2/g)	Micropore surface area ¹ (m^2/g)	Micropore volume ¹ (cm^3/g)	Total pore volume ² (cm^3/g)	Pore diameter ³ (Å)
SUZ-4	402.8	291.9	110.8	0.0768	0.611	5.58±0.02
1%Fe/SUZ-4	412	264.9	147.1	0.0955	0.999	5.63±0.05
3%Fe/SUZ-4	416.5	283.7	132.9	0.0865	0.922	5.62±0.02
5%Fe/SUZ-4	397.8	259.1	138.7	0.0898	0.649	5.68±0.05
8%Fe/SUZ-4	384.8	251.2	133.5	0.0872	0.818	5.68±0.02
10%Fe/SUZ-4	430.5	302.8	127.7	0.0873	0.678	5.74±0.02

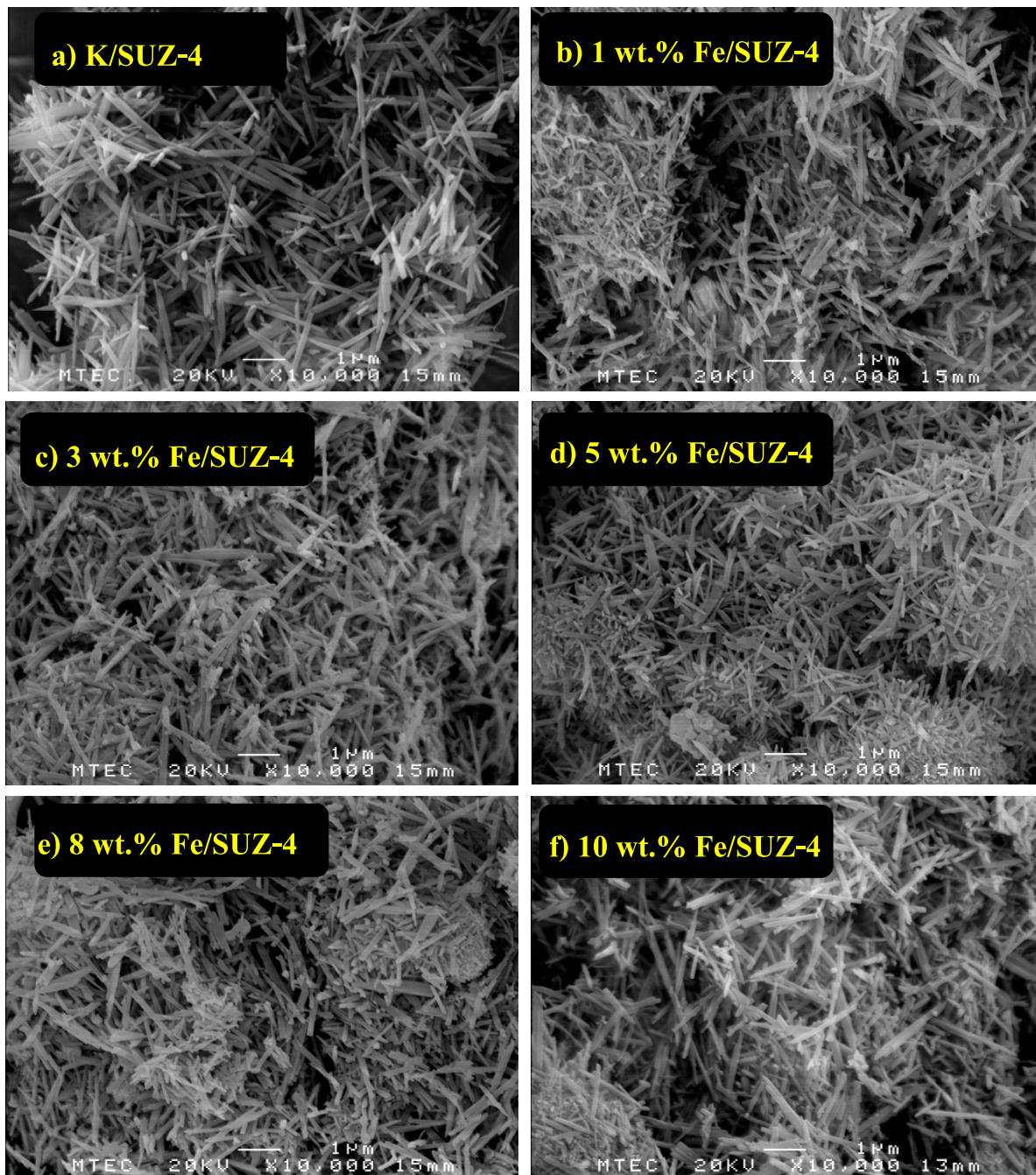
¹ t Method Micropore analysis, ² MP Method Micropore analysis, ³ SF Method Micropore analysis

ภาพที่ 4-6 การกระจายตัวของรูพรุน ของ a) K/SUZ-4 b) 1 wt.% Fe/SUZ-4
c) 3 wt.% Fe/SUZ-4 d) 5 wt. %Fe/SUZ-4 e) 8 wt.% Fe/SUZ-4
f) 10 wt.% Fe/SUZ-4

4.2.7 ผลการวิเคราะห์รูปร่างผลึกซีโอไลต์ด้วยเทคนิค SEM

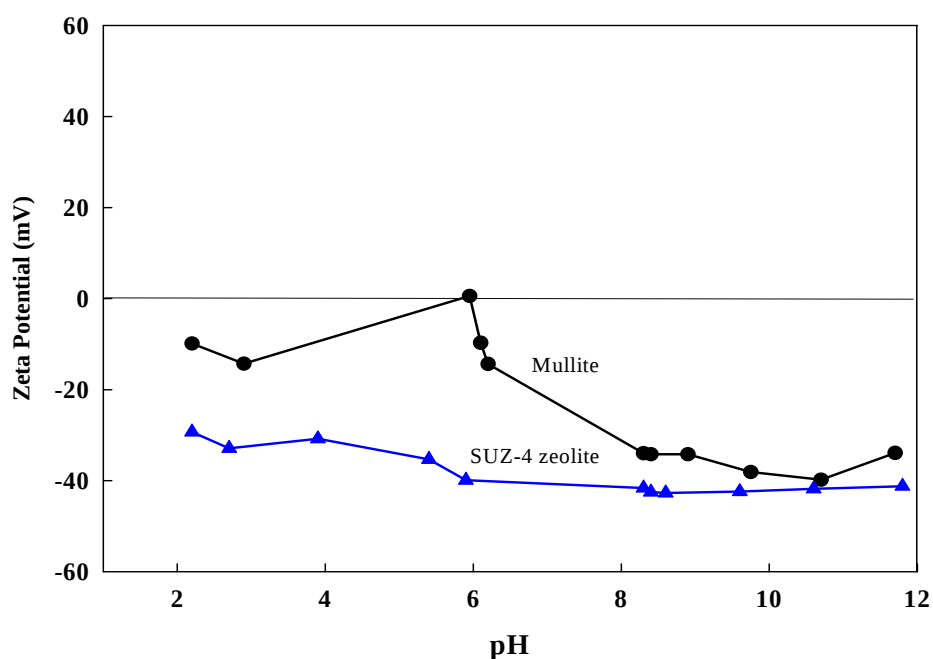
ผลจากการวิเคราะห์รูปร่างผลึกของ Fe/SUZ-4 ด้วยเทคนิค SEM แสดงในภาพที่ 4-7 พบว่า Fe/SUZ-4 ที่สังเคราะห์ได้ทั้งหมดมีลักษณะผลึกคล้ายรูปแท่งเข็ม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.06 μm และยาว 0.62 μm

ภาพที่ 4-7 ภาพ SEM รูปร่างผลึกของ a) K/SUZ-4, b) 1 wt.% Fe/SUZ-4,
c) 3 wt.% Fe/SUZ-4, d) 5 wt.% Fe/SUZ-4, e) 8 wt.% Fe/SUZ-4 and
f) 10 wt.% Fe/SUZ-4

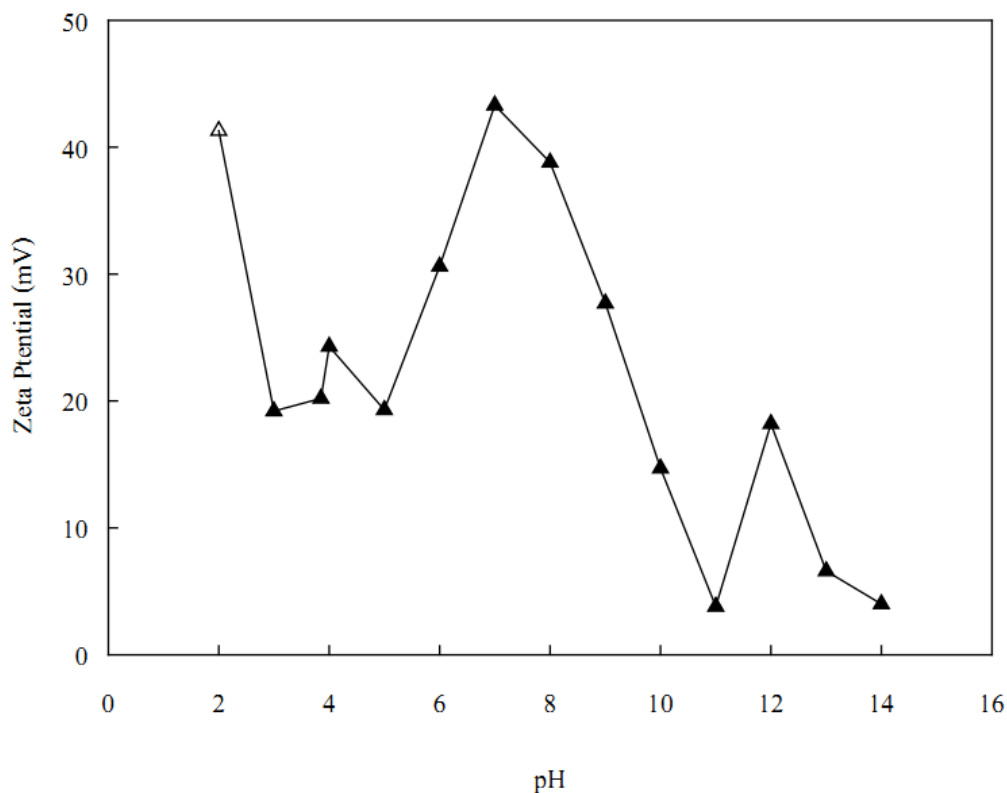
4.3 ผลการสังเคราะห์เมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการสังเคราะห์เมมเบรนซีโอไลต์ SUZ-4 โดยใช้ท่อมัลไลต์เป็นตัวรองรับ เพื่อใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในการกำจัดก๊าซ NO โดยเริ่มจากการสังเคราะห์ ซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 โดยการแลกเปลี่ยนไอออนกับโลหะเหล็ก จากนั้นทำการสังเคราะห์เมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ใช้เทคนิคปั่นเคลือบ (spin dip coating) โดยใช้ท่อมัลไลต์ปั่นเคลือบในสารแขวนลอย ซีโอไลต์ ซึ่งสารแขวนลอยซีโอไลต์ประกอบด้วย ซิลิกาโซล ใช้เป็นตัวประสานระหว่างท่อมัลไลต์ กับผงซีโอไลต์ เมทิลเอสเตอร์ซัลโฟเนต เป็นสารลดแรงตึงผิว ช่วยให้ผงซีโอไลต์แขวนลอยในน้ำ ได้ดี ผงซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 และน้ำ DI โดยก่อนการเคลือบได้ปรับเปลี่ยนประจุไฟฟ้าบนผิวของมัลไลต์จากประจุลบซึ่งเหมือนกับประจุบนผิวของซีโอไลต์ (แสดงในภาพที่ 4-8) ให้กลายเป็นประจุบวกด้วยการเคลือบตัวรองรับมัลไลต์ด้วยสารละลายพอลิเอมีน (แสดงในภาพที่ 4-9)

ภาพที่ 4-8 ค่า Zeta potential ของซีโอไลต์ SUZ-4 และตัวรองรับมัลไลต์

ที่มา : Worathanakul (2008)

ภาพที่ 4-9 ค่า Zeta potential ของสารละลายพอลิเอมีน

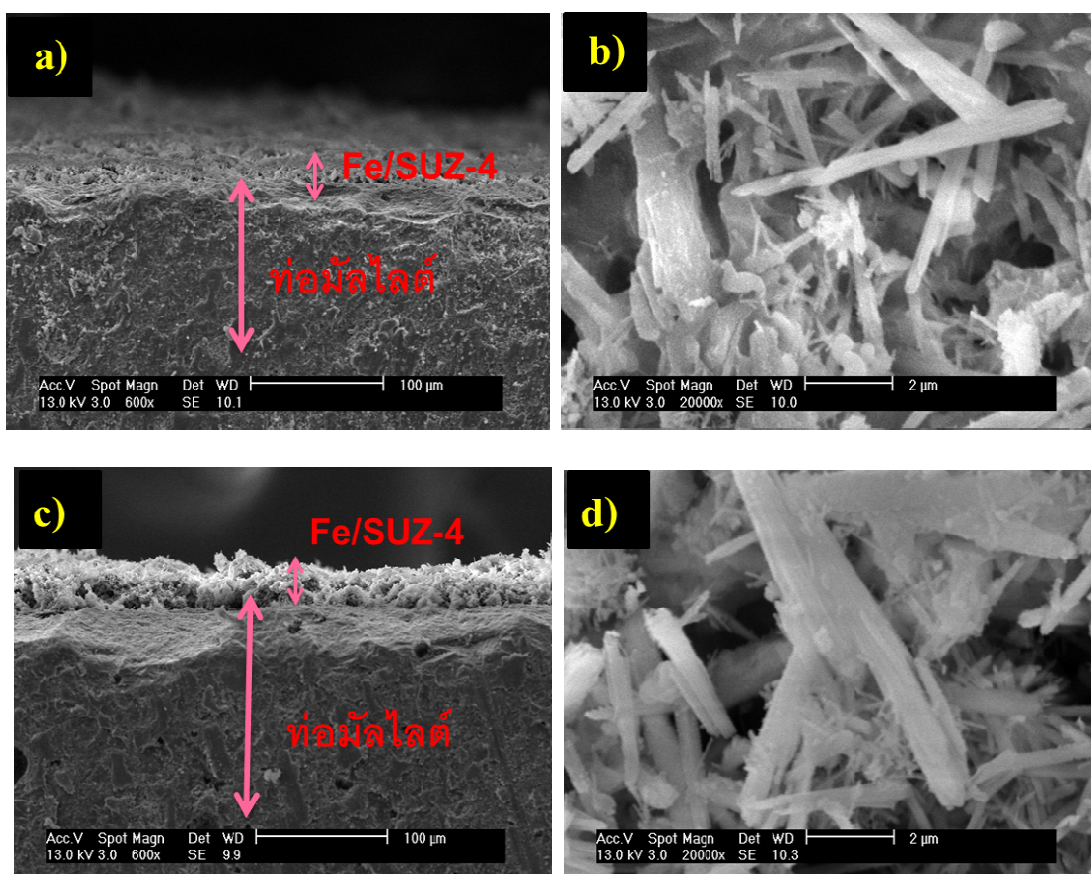
ที่มา : ภัทรดา (2554)

ในการทดลองนี้ทำการปั่นเคลือบใช้ท่อมัลด์ไลต์ในสารแขวนลอยซีโอไลต์ จำนวนทั้งหมด 3 ชั้น เพื่อป้องกันดำหนิและรอยแตกร้าวที่อาจจะเกิดขึ้นบนเมมเบรนซีโอไลต์ ทำการวิเคราะห์หาปริมาณของซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ที่เคลือบ โดยการชั่งน้ำหนัก และหาความหนาของชั้นซีโอไลต์บนตัวรองรับด้วยเครื่อง SEM ผลแสดงในตารางที่ 4-4 และ ภาพที่ 4-10 พบว่า ซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ที่ยึดเกาะบนตัวรองรับมัลด์ไลต์มีลักษณะเป็นรูปเข็ม โดยปริมาณของซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 บนตัวรองรับมัลด์ไลต์และความหนาของเมมเบรนเพิ่มขึ้นตามจำนวนชั้นในการปั่นเคลือบ เมื่อทำการปั่นเคลือบครบทั้ง 3 ชั้น ปรากฏว่าเมมเบรนซีโอไลต์มีความหนาประมาณ 40 μm และมีปริมาณของซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ที่ยึดเกาะบนตัวรองรับมัลด์ไลต์ประมาณ 0.057 กรัม

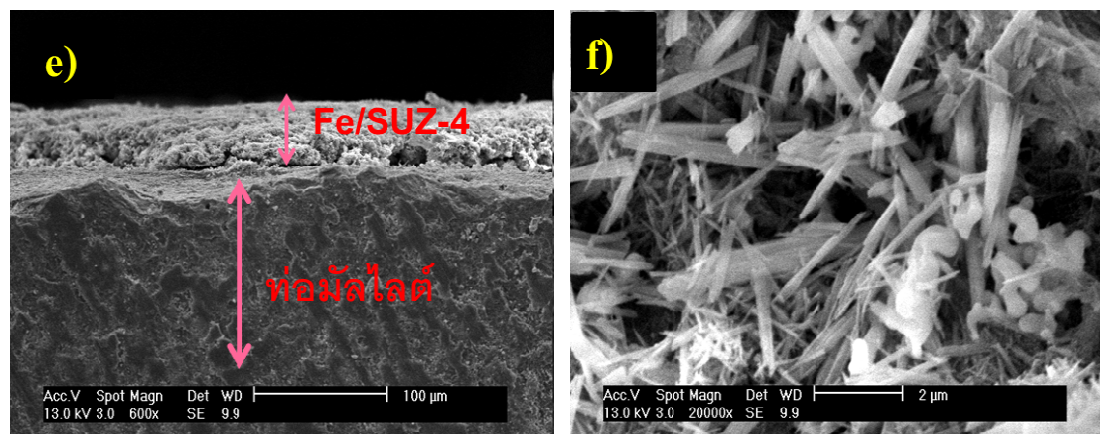
ตารางที่ 4-4 ปริมาณของซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ที่ยึดเกาะบนตัวรองรับมัลไลต์และชั้นความหนาของเมมเบรน

จำนวนการปั่นเคลือบ (ชั้น)	ปริมาณ Fe/SUZ-4 (g) ^a	ความหนา (μm)
1	0.018±0.016	11.43±0.62
2	0.035±0.017	27.93±3.28
3	0.057±0.026	40.00±0.92

^a น้ำหนักของ 5 wt.% Fe/SUZ-4 + Silica sol.

ภาพที่ 4-10 ภาพ SEM ตัดขวาง (cross section) และผิวด้านบน (top view) ของเมมเบรนซีโอไลต์ 5 wt.% Fe/SUZ-4 a) ภาพตัดขวางของชั้นที่ 1 b) ภาพด้านบนของชั้นที่ 1 c) ภาพตัดขวางของชั้นที่ 2 d) ภาพด้านบนของชั้นที่ 2 e) ภาพตัดขวางของชั้นที่ 3 f) ภาพด้านบนของชั้นที่ 3

ภาพที่ 4-10 (ต่อ)

4.4 ผลการทดสอบประสิทธิภาพในการกำจัดก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NO) ด้วยเครื่องปฏิกรณ์แบบเบดนิ่ง (Fixed bed reactor)

ในการทดสอบประสิทธิภาพของตัวเร่งปฏิกิริยาซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ในการกำจัด NO ของปฏิกิริยารีดักชันของก๊าซไนโตรเจนออกไซด์แบบเลือกเกิดด้วยก๊าซไฮโดรเจน (H_2 -SCR) โดยใช้เครื่องปฏิกรณ์แบบเบดนิ่ง (Fixed bed reactor) ก๊าซพิษจำลองซึ่งประกอบด้วย 250 ppm NO 10 % Vol. O_2 1 % Vol. H_2 และใช้ก๊าซ He ปรับอัตราการไหลรวมของก๊าซพิษจำลองเท่ากับ 200 มิลลิลิตรต่อนาที ทำการศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิในการ pretreat ตัวเร่งปฏิกิริยา อุณหภูมิที่ใช้ในการทำปฏิกิริยา และปริมาณของตัวเร่งปฏิกิริยา

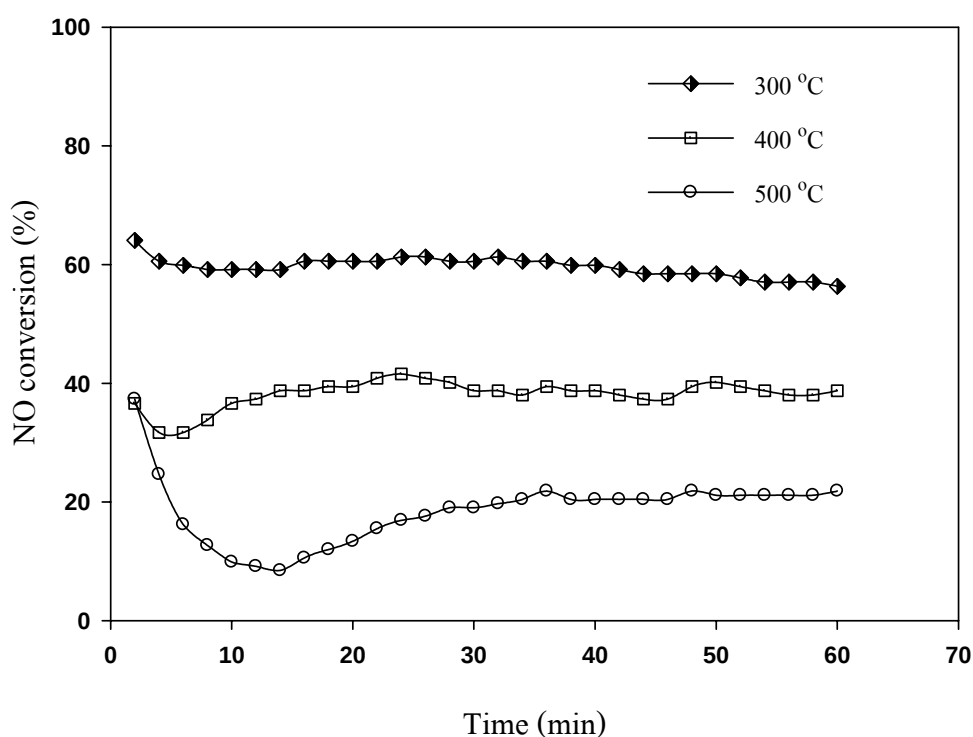
4.4.1 อิทธิพลของอุณหภูมิในการ pretreat ตัวเร่งปฏิกิริยา

การ pretreat ของตัวเร่งปฏิกิริยา เป็นการกระตุ้น (Activate) ตัวเร่งปฏิกิริยาให้มีความว่องไวในปฏิกิริยา โดยการรีดิวซ์ตัวเร่งปฏิกิริยาดังกล่าวด้วยก๊าซไฮโดรเจน เพื่อเปลี่ยนไอออนของ Fe^{3+} เป็น Fe^{2+} ซึ่งโลหะ Fe ในสถานะของ Fe^{2+} จะให้ประสิทธิภาพในการกำจัด NO ที่สูง (Anunziata และคณะ, 2004) ศึกษาอุณหภูมิในการ pretreat โดยการป้อนก๊าซไฮโดรเจนที่อัตราการไหล 100 มิลลิลิตร/นาที ภายใต้อุณหภูมิในการ pretreat ที่อุณหภูมิ 300 400 และ 500 °C และใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา 5 wt.% Fe/SUZ-4 ทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 300 °C ดังแสดงในตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4-5 สภาวะที่ใช้ในการศึกษาหาอุณหภูมิในการ pretreat ตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4

Catalyst	5 wt.% Fe/SUZ-4
Space velocity	6,356 h ⁻¹
Pretreat temperature	300, 400, 500 °C
Reaction temperature	300°C
Pressure	1 atm

ผลแสดงในภาพที่ 4-11 พบว่าอุณหภูมิในการ pretreat มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ (NO conversion) โดยอุณหภูมิ pretreat ที่ 300 °C ให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์สูงที่สุด และที่อุณหภูมิในการ pretreat สูงขึ้น พบว่าค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์มีแนวโน้มที่ลดลง ในการทดลองนี้จึงเลือกอุณหภูมิในการ pretreat ที่ 300 °C มาทำการทดลองต่อไป

ภาพที่ 4-11 ผลของอุณหภูมิในการ pretreat ตัวเร่งปฏิกิริยาต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์

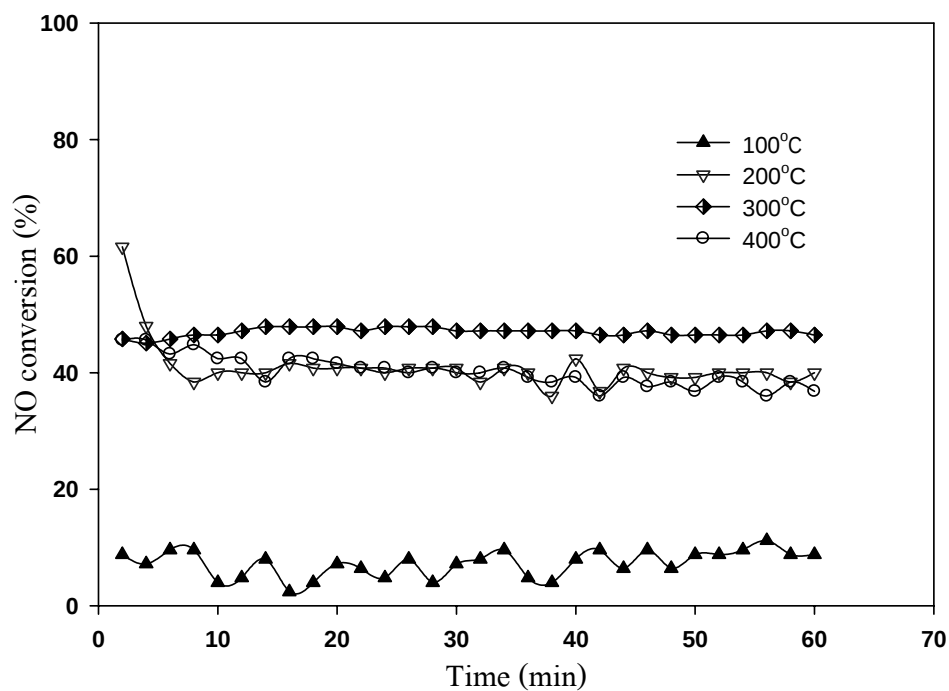
4.4.2 อิทธิพลของอุณหภูมิในการทำปฏิกิริยา

การศึกษาอุณหภูมิในการกำจัด NO ของตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 ทดสอบโดยใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา 1 wt.% Fe/SUZ-4 3 wt.% Fe/SUZ-4 5 wt.% Fe/SUZ-4 8 wt.% Fe/SUZ-4 และ 10 wt.% Fe/SUZ-4 ทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 100 200 300 และ 400 °C ทำการวัดค่าความเข้มข้นด้านขาออกของ NO ทุกๆ 2 นาที เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ดังแสดงในตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4-6 สภาวะที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4

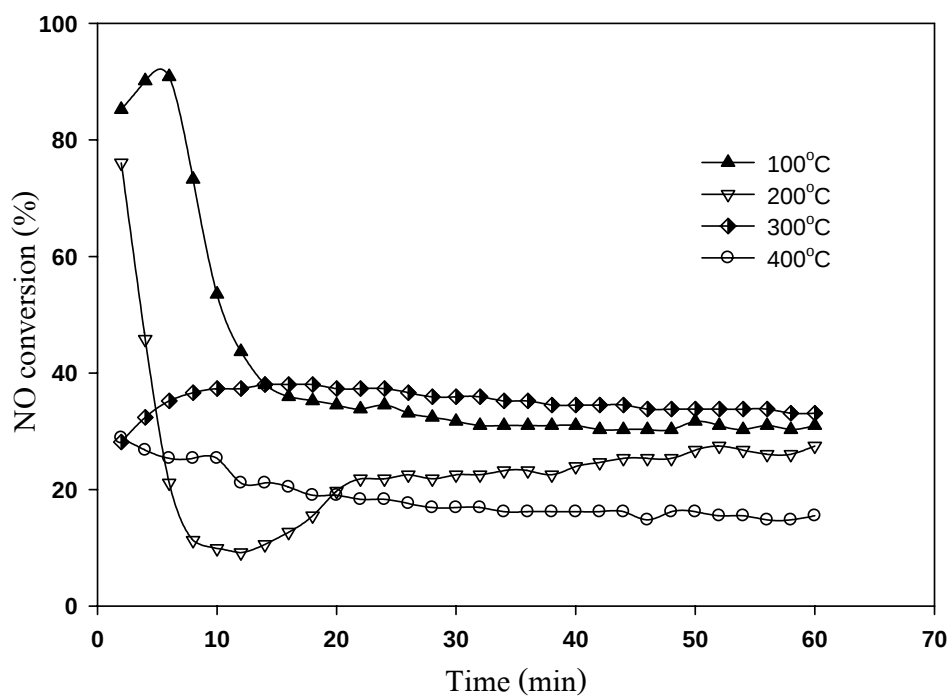
Catalyst	1, 3, 5, 8, 10 wt.% Fe/SUZ-4
Space velocity	6,356 h ⁻¹
Pretreat temperature	300 °C
Reaction temperature	100, 200, 300, 400 °C
Pressure	1 atm

จากการศึกษาผลอุณหภูมิในการกำจัด NO ของตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 แสดงในภาพที่ 4-12 ถึงภาพที่ 4-16 พบว่าตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 ให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนโตรเจนออกไซด์สูงสุด ที่อุณหภูมิในการทำปฏิกิริยาที่ 300 °C โดยที่อุณหภูมิ 300 °C ความสามารถในการกำจัด NO ของตัวเร่งปฏิกิริยา คือ 5 wt.% Fe/SUZ-4 > 8 wt.% Fe/SUZ-4 > 1 wt.% Fe/SUZ-4 > 10 wt.% Fe/SUZ-4 > 3 wt.% Fe/SUZ-4 ตามลำดับ จากการศึกษพบว่าที่อุณหภูมิ 300 °C เป็นอุณหภูมิเดียวกันกับอุณหภูมิ pretreat ตัวเร่งปฏิกิริยาสามารถเกิด autoreduction ของ ไอออน Fe^{3+} เป็น Fe^{2+} ในระหว่างทำปฏิกิริยา ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการกำจัด NO ของตัวเร่งปฏิกิริยาให้ดียิ่งขึ้น (Krishna และ Makkee, 2006)

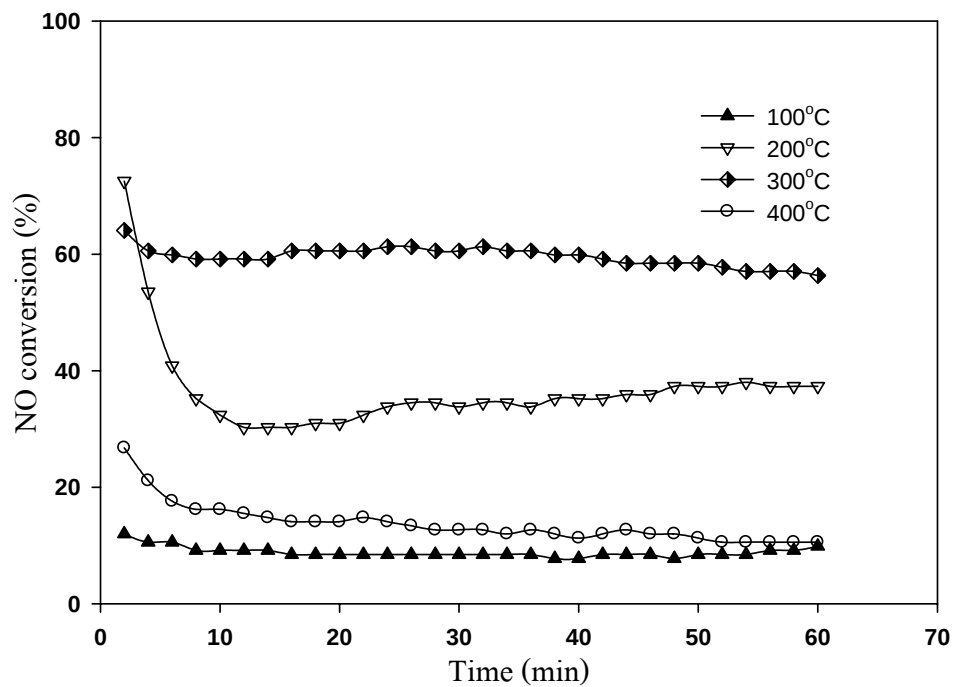
ภาพที่ 4-12 ผลของอุณหภูมิต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของตัวเร่งปฏิกิริยา

1 wt.% Fe/SUZ-4

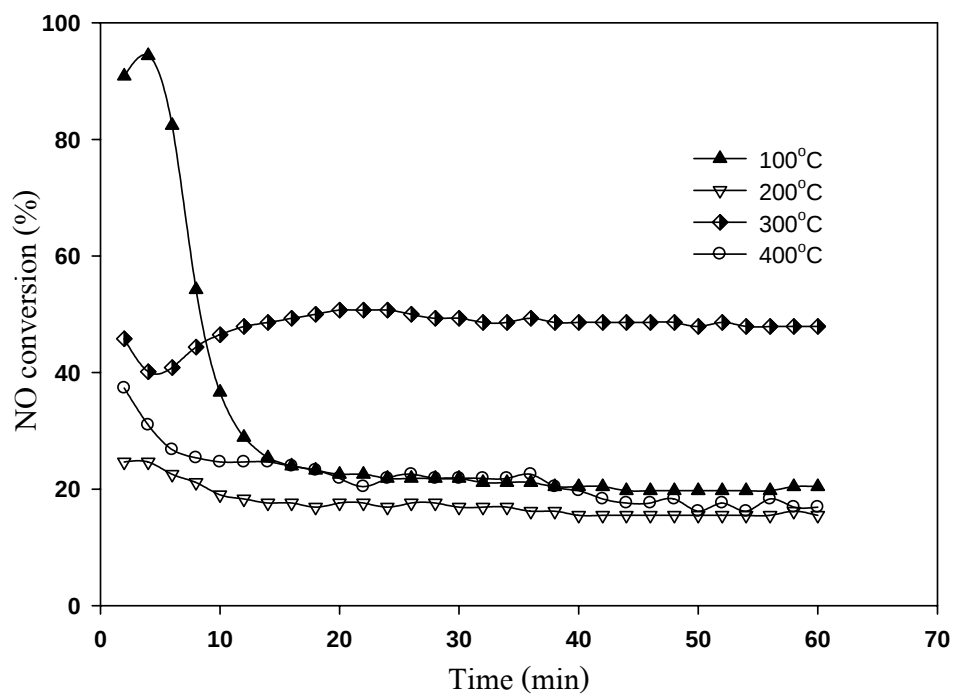
ภาพที่ 4-13 ผลของอุณหภูมิต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของตัวเร่งปฏิกิริยา

3 wt.% Fe/SUZ-4

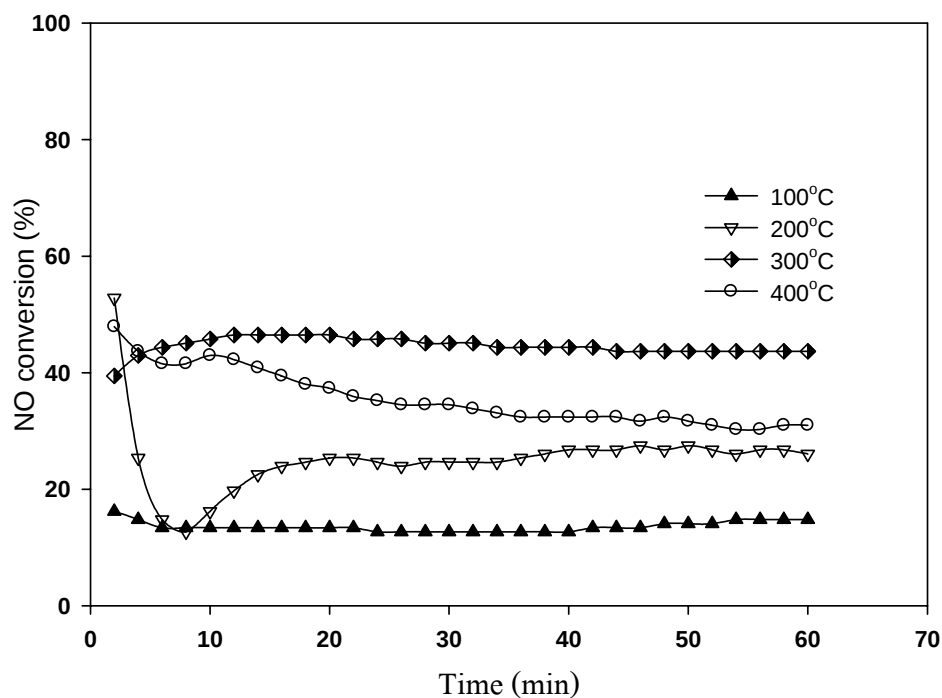
ภาพที่ 4-14 ผลของอุณหภูมิต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของตัวเร่งปฏิกิริยา

5 wt.% Fe/SUZ-4

ภาพที่ 4-15 ผลของอุณหภูมิต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ ของตัวเร่งปฏิกิริยา

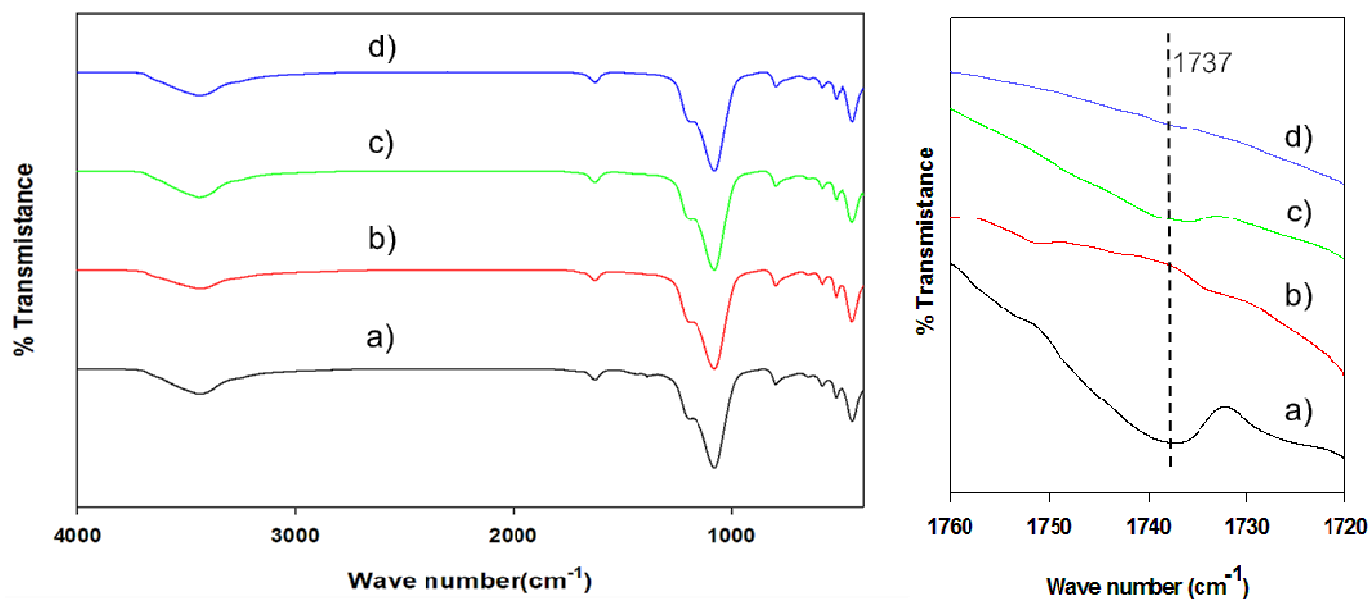
8 wt.% Fe/SUZ-4

ภาพที่ 4-16 ผลของอุณหภูมิต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของตัวเร่งปฏิกิริยา

10 wt. % Fe/SUZ-4

การศึกษาหมู่ฟังก์ชันของตัวเร่งปฏิกิริยา เพื่อศึกษาผลของอุณหภูมิต่อความเสถียรของโครงสร้างของตัวเร่งปฏิกิริยา ตลอดจนการทำปฏิกิริยาที่อาจจะเกิดขึ้นบนตัวเร่งปฏิกิริยา วิเคราะห์โดยนำตัวเร่งปฏิกิริยา 5 wt.% Fe/SUZ-4 ที่ผ่านการทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 100 200 300 และ 400 °C มาตรวจสอบด้วยเครื่อง FT-IR ผลแสดงในภาพที่ 4-17 พบว่าเกิดพีคที่ความยาวคลื่นประมาณ 3,436 1,630 1,077 800 650 521 และ 451 cm^{-1} ซึ่งเป็นตำแหน่งเดียวกับ Fe/SUZ-4 จึงสรุปได้ว่าตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 มีความเสถียรต่ออุณหภูมิภายใต้สภาวะที่ทำการศึกษา และพบว่ามีพีคที่ตำแหน่ง 1,737 cm^{-1} โดยเป็นตำแหน่งดูดซับของหมู่ไนโตรซิล ((NO)₂) (Bordiga และคณะ, 2001) โดยพบที่อุณหภูมิ 100 °C และ 300 °C ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการทำปฏิกิริยากันที่ตัวเร่งปฏิกิริยา

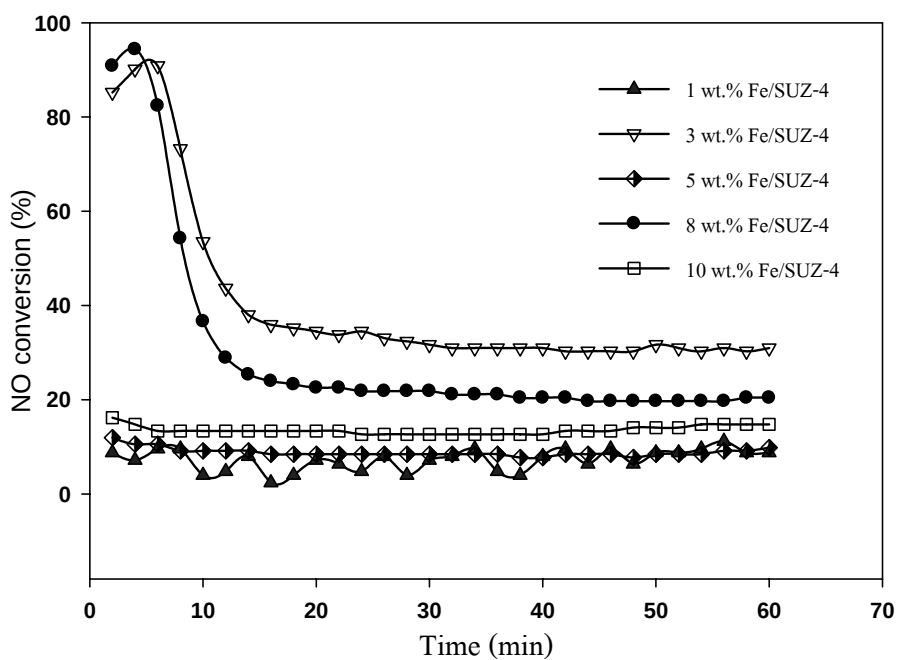

ภาพที่ 4-17 FTIR-spectra ของ 5 wt.% Fe/SUZ-4 ที่ผ่านการทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ

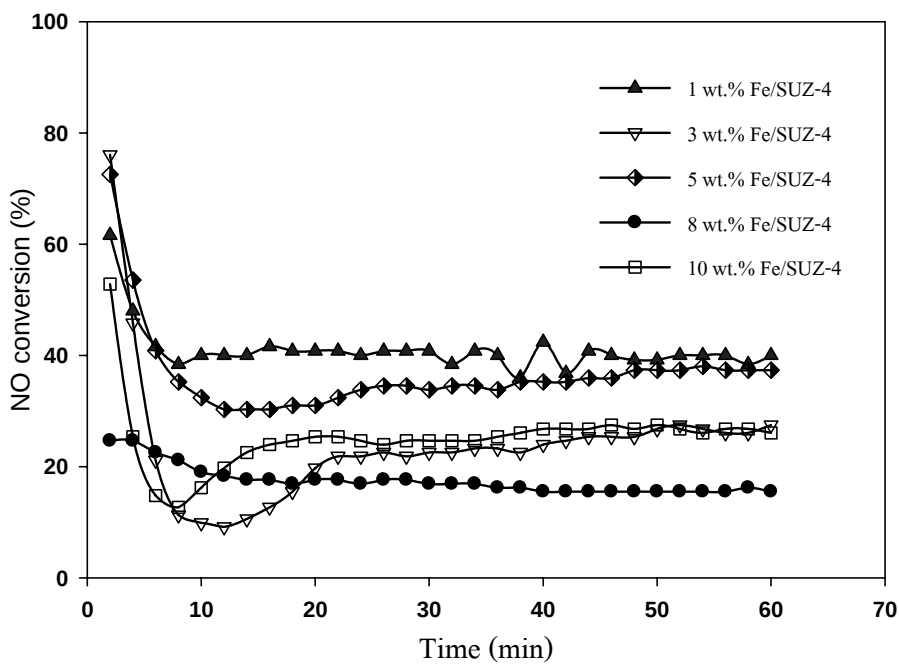
a) 100 °C, b) 200 °C, c) 300 °C และ d) 400 °C

4.4.3 อิทธิพลของปริมาณการโหลดโลหะ Fe (Fe loading)

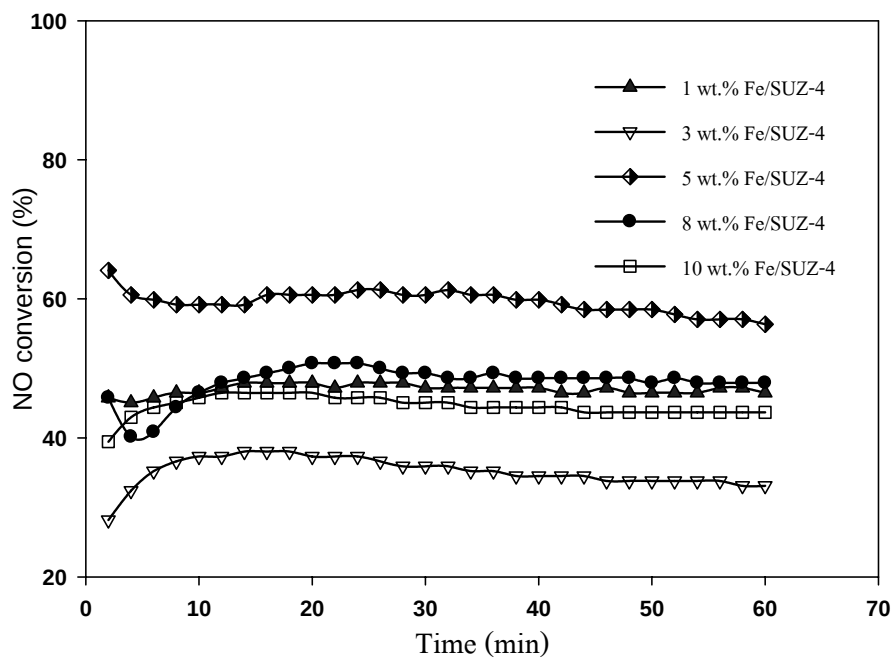
ภาพที่ 4-18 ถึงภาพที่ 4-22 แสดงผลของ % Fe loading ต่อประสิทธิภาพในการกำจัด NO ที่อุณหภูมิ 100 200 300 และ 400 °C พบว่าตัวเร่งปฏิกิริยา 5 wt.% Fe/SUZ-4 ให้ประสิทธิภาพในการกำจัด NO ที่ดีที่สุด ที่อุณหภูมิในการทำปฏิกิริยาที่ 300 °C โดยให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ที่ 59 % แต่ให้ประสิทธิภาพในการทำปฏิกิริยาในช่วงอุณหภูมิที่แคบ และพบว่าตัวเร่งปฏิกิริยา 1 wt.% Fe/SUZ-4 ให้ประสิทธิภาพในการทำปฏิกิริยาในช่วงอุณหภูมิกว้างภายใต้สภาวะที่ทำการศึกษา

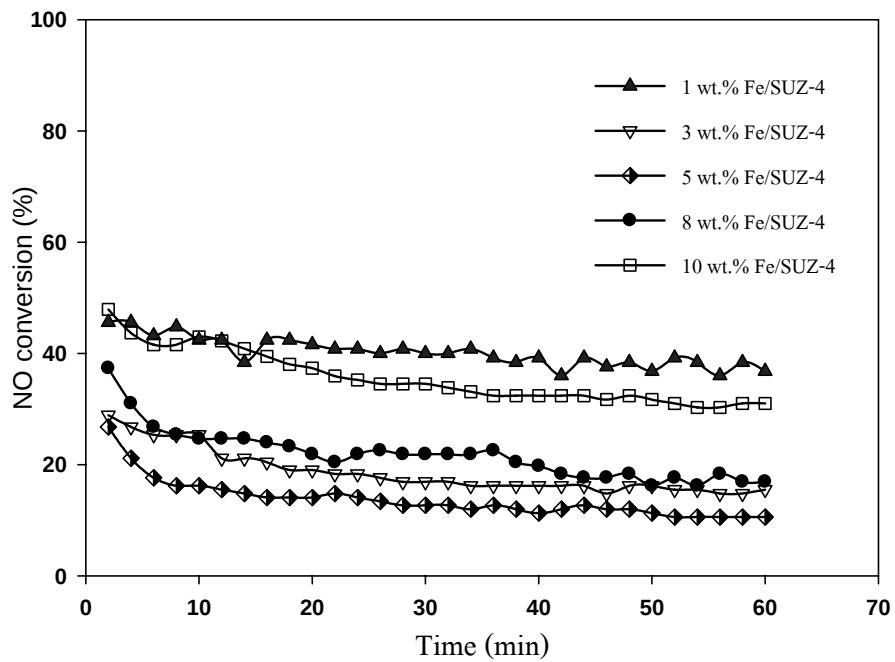
ภาพที่ 4-18 ผลของ Fe loading ต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 ที่อุณหภูมิทำปฏิกิริยาที่ 100 °C

ภาพที่ 4-19 ผลของ Fe loading ต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 ที่อุณหภูมิทำปฏิกิริยาที่ 200 °C

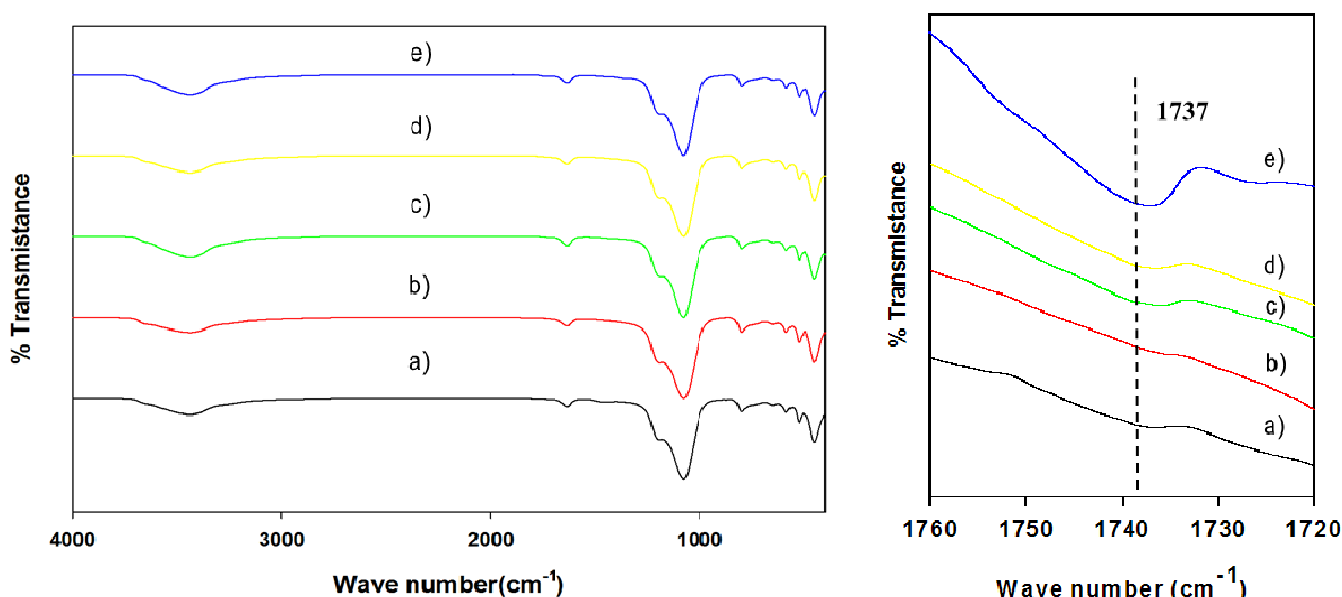

ภาพที่ 4-20 ผลของ Fe loading ต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 ที่อุณหภูมิทำปฏิกิริยาที่ 300 °C

ภาพที่ 4-21 ผลของ Fe loading ต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 ที่อุณหภูมิทำปฏิกิริยาที่ 400 °C

การศึกษาหมู่ฟังก์ชันของตัวเร่งปฏิกิริยาที่ผ่านการทำปฏิกิริยา เพื่อศึกษาการทำปฏิกิริยาที่อาจจะเกิดขึ้นบนตัวเร่งปฏิกิริยา วิเคราะห์โดยนำตัวเร่งปฏิกิริยาที่ผ่านการทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 300 °C มาตรวจสอบด้วยเครื่อง FT-IR ผลแสดงในภาพที่ 4-22 พบว่าเกิดพิกที่ความยาวคลื่นประมาณ 3,436 1,630 1,077 800 650 521 และ 451 cm^{-1} ซึ่งเป็นตำแหน่งของซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 และพบพิกที่ตำแหน่ง 1,737 cm^{-1} โดยเป็นตำแหน่งดูดซับของหมู่ไนโตรซิล (NO)₂ (Bordiga และคณะ, 2001) โดยพบที่ 1 5 8 และ 10 wt.% แต่ไม่พบตำแหน่งการดูดซับของหมู่ไนโตรซิล ที่ 3 wt.% ซึ่งสอดคล้องกับผลการทำปฏิกิริยา โดยที่อุณหภูมิในการทำปฏิกิริยาที่ 300 °C ให้ประสิทธิภาพต่ำที่สุดในการทำปฏิกิริยา

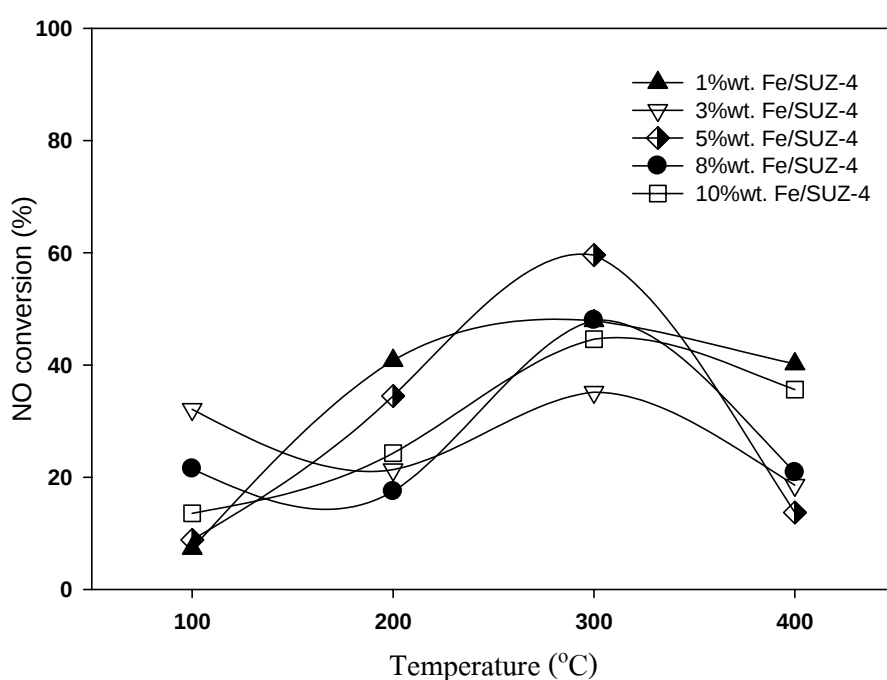

ภาพที่ 4-22 FTIR-spectra ของ a) 1 wt.% Fe/SUZ-4 b) 3 wt.% Fe/SUZ-4

c) 5 wt.% Fe/SUZ-4 d) 8 wt.% Fe/SUZ-4 และ e) 10 wt.% Fe/SUZ-4

ที่ผ่านการทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 300 °C

จากผลการทดสอบประสิทธิภาพของตัวเร่งปฏิกิริยาซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ในการกำจัด NO โดยใช้เครื่องปฏิกรณ์แบบเบดนิ่ง (Fixed bed reactor) ทั้งหมดอาจสรุปได้ดังภาพที่ 4-23 ซึ่งจะเห็นว่าตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 ให้ประสิทธิภาพในการกำจัด NO ในช่วงอุณหภูมิที่ไม่กว้างมากนัก ภายใต้สภาวะที่ทำการศึกษา โดยที่อุณหภูมิ 300 °C ตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 มีประสิทธิภาพในการกำจัด NO สูงสุด โดยตัวเร่งปฏิกิริยา 5 wt.% Fe/SUZ-4 ให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์สูงสุดที่ 59 %

ภาพที่ 4-23 ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของตัวเร่งปฏิกิริยา Fe/SUZ-4 เทียบกับ อุณหภูมิในการทำปฏิกิริยา

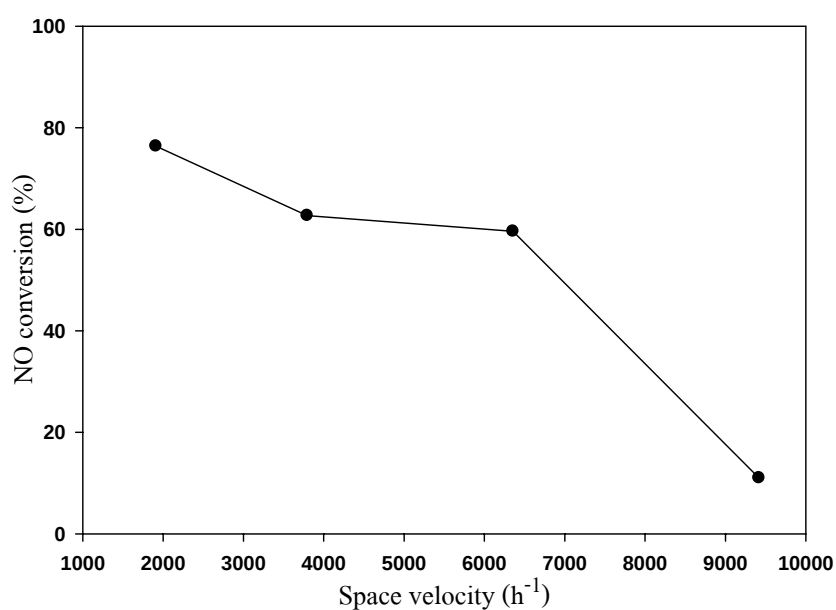
4.4.4 อิทธิพลของปริมาณตัวเร่งปฏิกิริยา

อิทธิพลของปริมาณของตัวเร่งปฏิกิริยาที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการกำจัด NO ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงปริมาณของ 5 wt.% Fe/SUZ-4 ที่ค่า space velocity เท่ากับ 9,417 6,356 3,795 และ 1,912 h⁻¹ ทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 300 °C ซึ่งสภาวะที่ใช้ในการศึกษาแสดงในตารางที่ 4-7 และผลการทดลองแสดงในภาพที่ 4-24 พบว่าการเปลี่ยนแปลงค่า space velocity มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของปฏิกิริยา จากผลการทดลองพบว่าค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริก

ออกไซด์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วที่ space velocity เท่ากับ $6,356 \text{ h}^{-1}$ โดยที่ค่า space velocity เท่ากับ $1,912 \text{ h}^{-1}$ ให้การเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ดีที่สุดที่สังเกตได้ 76 % และที่ค่า space velocity เท่ากับ $9,417 \text{ h}^{-1}$ ให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ต่ำที่สุดที่สังเกตได้ 7%

ตารางที่ 4-7 สภาวะที่ใช้ในการศึกษาผลของปริมาณตัวเร่งปฏิกิริยา

Catalyst	5 wt.% Fe/SUZ-4
Space velocity (SV)	9,417, 6,356, 3,795, 1,912 h^{-1}
Reaction temperature	300 °C
Pressure	1 atm

ภาพที่ 4-24 ผลของการเปลี่ยนแปลงปริมาณตัวเร่งปฏิกิริยาต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์
ของตัวเร่งปฏิกิริยา 5 wt. % Fe/SUZ-4

4.5 ผลการทดสอบประสิทธิภาพในการกำจัดก๊าซไนตริกออกไซด์ (NO) ด้วยเครื่องปฏิกรณ์เมมเบรน (Catalytic Membrane Reactor, CMR)

ในการทดสอบประสิทธิภาพการกำจัด NO โดยใช้ก๊าซ H_2 เป็นตัวรีดิวซ์ ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 ทดสอบโดยใช้เครื่องปฏิกรณ์เมมเบรน (Catalytic Membrane Reactor, CMR) โดยป้อนก๊าซพิษจำลองซึ่งประกอบด้วย 250 ppm NO 10 % Vol. O_2 1 % Vol. H_2 และใช้ก๊าซ He ปรับอัตราการไหลรวมของก๊าซ ศึกษาประสิทธิภาพการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 และเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบผสม ตลอดจนอิทธิพลของค่า space velocity (SV) ภายใต้สภาวะที่ทำการศึกษา

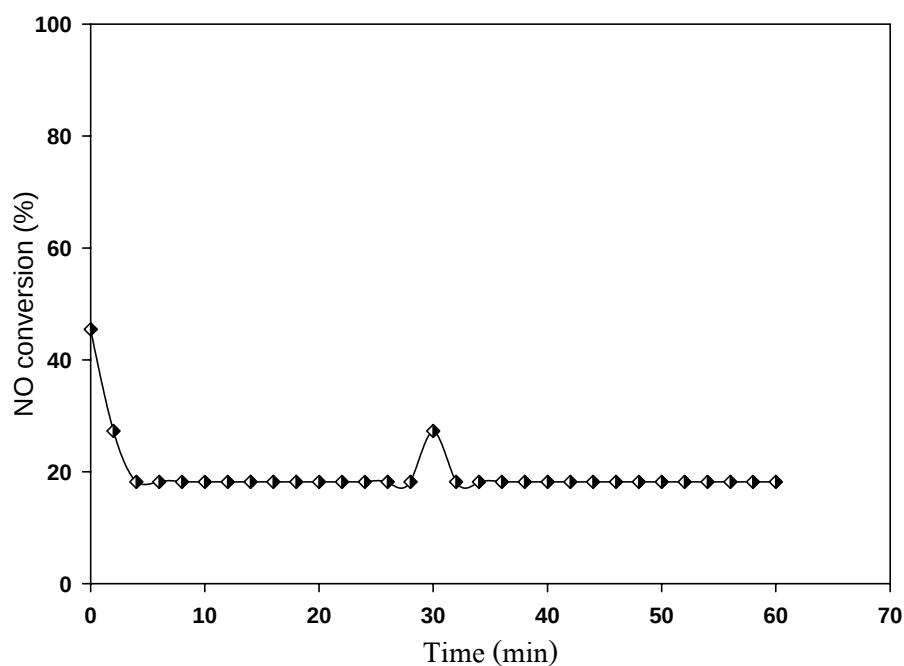
4.5.1 ผลประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4

การทดสอบประสิทธิภาพในการกำจัด NO โดยใช้เครื่องปฏิกรณ์เมมเบรน สภาวะที่ใช้ในการทดลองแสดงในตารางที่ 4-8 โดยศึกษาอุณหภูมิในการทำปฏิกิริยาที่ 300 °C และทำการวัดค่าความเข้มข้นของก๊าซ NO ขาออกด้านก๊าซเพอมีเอททุกๆ 2 นาที เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

ตารางที่ 4-8 สภาวะที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4

Catalyst	5 wt.% Fe/SUZ-4 zeolite membrane
Space velocity (SV)	158,730.16 h ⁻¹
Pretreat temperature	300 °C
Reaction temperature	300 °C
Pressure	1 atm

ภาพที่ 4-25 แสดงประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 พบว่าให้เปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ เฉลี่ยที่ 18 % ซึ่งจากผลของการศึกษา K/SUZ-4 membrane ของภครดา (2554) ที่อุณหภูมิ 150 °C ให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ที่ 28.04 %

ภาพที่ 4-25 ค่าเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4

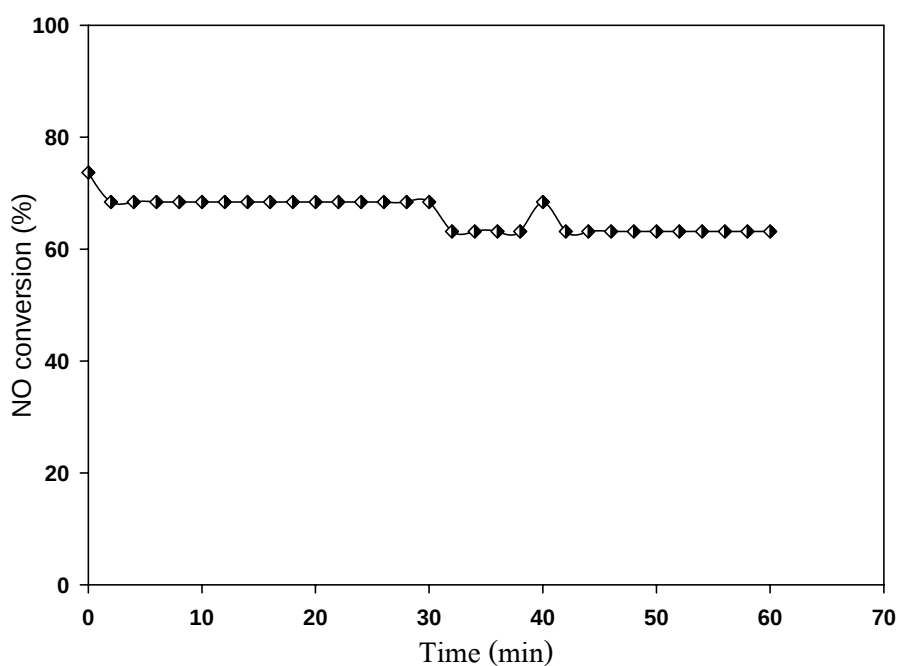
4.5.2 ผลประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบผสม

ผลการทดสอบประสิทธิภาพในการกำจัด NO ด้วยเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 พบว่าให้เปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ ที่ไม่สูงมากนัก (แสดงในภาพที่ 4-25) ดังนั้น จึงสนใจพัฒนาประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของเครื่องปฏิกรณ์เมมเบรน โดยใช้เมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบผสม ซึ่งมีการบรรจุผงซีโอไลต์ 5 wt.% Fe/SUZ-4 ในเครื่องปฏิกรณ์เมมเบรนร่วมกับเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 (แสดงในภาพที่ 3-18) โดยสถานะที่ใช้ศึกษาแสดงในตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4-9 สภาวะที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบผสม

Catalyst	5 wt.% Fe/SUZ-4 zeolite membrane , 5 wt.% Fe/SUZ-4 powder
Space velocity (SV)	1,256.49 h ⁻¹
Pretreat temperature	300 °C
Reaction temperature	300 °C
Pressure	1 atm

ภาพที่ 4-26 แสดงประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบผสม พบว่าให้ค่าเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ โดยเฉลี่ยที่ 65.5 % ซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพกับเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบธรรมดา (แสดงในภาพที่ 4-25) พบว่าให้ประสิทธิภาพในการกำจัด NO ที่สูงกว่า

ภาพที่ 4-26 ค่าเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบผสม

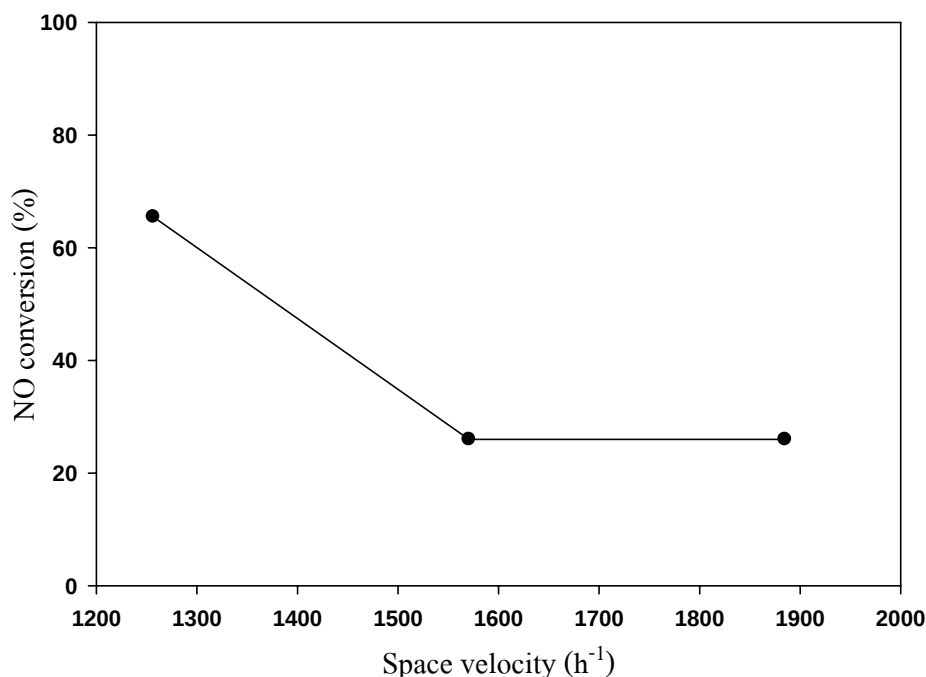
4.5.3 อิทธิพลของค่า Space velocity (SV) ต่อประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบผสม

ผลของค่า Space velocity ต่อความสามารถในการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์แบบผสม ศึกษาโดยการเปลี่ยนแปลงอัตราการไหลรวมของก๊าซพิษจำลองที่ 200 250 และ 300 มิลลิลิตรต่อนาที ซึ่งสามารถคำนวณค่า space velocity ได้เป็น 1,256.49 1,570.68 และ 1,884.81 h^{-1} ตามลำดับ สภาวะที่ใช้ในการศึกษาแสดงในตารางที่ 4-10

ผลการศึกษาค่า space velocity ต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบผสม แสดงในภาพที่ 4-27 พบว่าการเพิ่มค่า space velocity ส่งผลให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ลดลง โดยค่า space velocity เท่ากับ 1,256.49 h^{-1} ให้ค่าเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์เฉลี่ยที่ 65.5 % ส่วน space velocity เท่ากับ 1,570.68 และ 1,884.81 h^{-1} ให้ค่าเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ใกล้เคียงกันที่ 26% จากผลของการศึกษาการกำจัด NO ของเครื่องปฏิกรณ์แบบเบดนิ่งที่ค่า space velocity เท่ากับ 1,912 h^{-1} (แสดงในภาพที่ 4-24) ซึ่งมีค่า space velocity ใกล้เคียงกับเครื่องปฏิกรณ์เมมเบรนแบบผสม พบว่าให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์สูงกว่าที่ 76 %

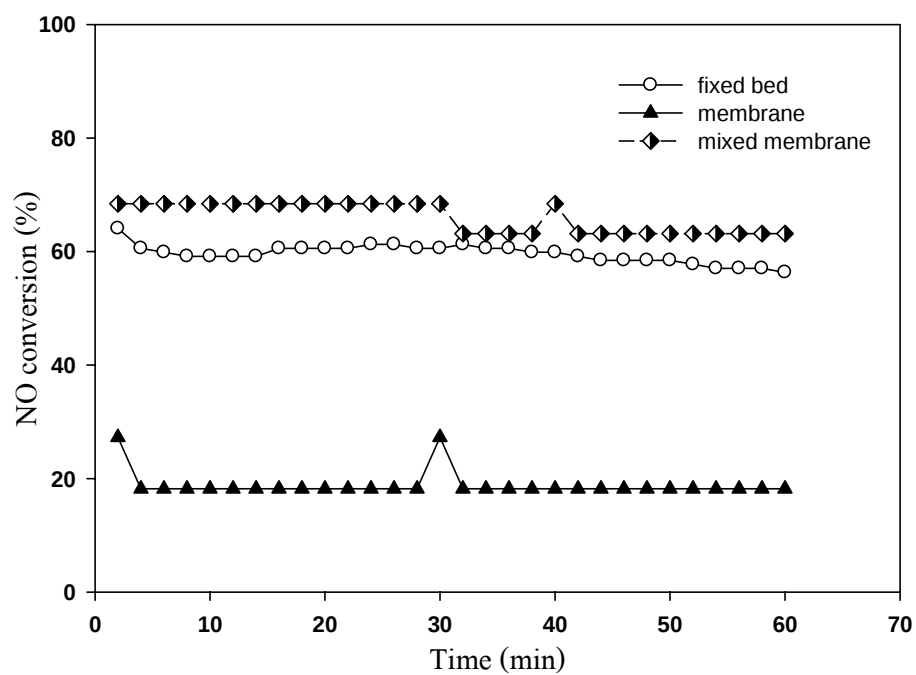
ตารางที่ 4-10 สภาวะที่ใช้ในการศึกษาผลของค่า Space velocity ต่อประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของเมมเบรนซีโอไลต์ Fe/SUZ-4 แบบผสม

Catalyst	5 wt.% Fe/SUZ-4 zeolite membrane , 5 wt.% Fe/SUZ-4 powder
Space velocity (SV)	1,256.49, 1,570.68, 1,884.81 h^{-1}
Pretreat temperature	300 °C
Reaction temperature	300 °C
Pressure	1 atm

ภาพที่ 4-27 อิทธิพลของค่า space velocity ต่อการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ของเมมเบรน
ซีโอไลต์ 5 wt.% Fe/SUZ-4 แบบผสม

จากผลการทดลอง เมื่อเปรียบเทียบผลของประสิทธิภาพในการกำจัด NO ของตัวเร่งปฏิกิริยาซีโอไลต์ 5 wt.% Fe/SUZ-4 ที่อัตราการไหล 200 มิลลิลิตรต่อนาที โดยใช้เครื่องปฏิกรณ์แบบเบดนิ่ง ($\text{SV} = 6,356 \text{ h}^{-1}$) เครื่องปฏิกรณ์เมมเบรน ($\text{SV} = 158,730.16 \text{ h}^{-1}$) และเครื่องปฏิกรณ์เมมเบรนแบบผสม ($\text{SV} = 1,256.49 \text{ h}^{-1}$) แสดงในภาพที่ 4-28 พบว่าเครื่องปฏิกรณ์เมมเบรนแบบผสมให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์สูงที่สุด ที่ 65.5 % เครื่องปฏิกรณ์แบบเบดนิ่งให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ ที่ 59 % และเครื่องปฏิกรณ์เมมเบรนให้ค่าการเปลี่ยนแปลงไนตริกออกไซด์ต่ำที่สุด ที่ 18 %

ภาพที่ 4-28 การเปลี่ยนแปลงไนตรอกออกไซด์ของเครื่องปฏิกรณ์แบบเบดนิ่ง เครื่องปฏิกรณ์
เมมเบรนและเครื่องปฏิกรณ์เมมเบรนแบบผสม